

PIK ZALONENNI 1922.

**"СВОБОДА"**  
"LIBERTY"

видається три рази на тиждень  
вівторок, четвер і субота.

UKRAINSKYI NARODNIY SOYUZ  
33 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

For ADVERTISING, send orders, and rates to the address "СВОБОДА".

# СВОБОДА

ESTABLISHED 1922.

**"СВОБОДА"**  
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper  
published three times a week  
Tuesday, Thursday and Saturday,  
by Ukrainian National Association  
at 33 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.  
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу -- "СВОБОДА" -- Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXIII. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж., субота, 3-го липня 1915. 4. 77. VOL XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, July 3, 1915. N. 77.

## 194.521 МОСКАЛІВ ПОЛОНЕНО В МІСЯЦІ ЧЕРВНІ.

Війська Макензена здобули Комарів і Замостє та машинують на Холм.

Побіда армії Лінзінгена на схід від Гнилої Липи. 2.331 полонених.

Російські війська на лівім березі Висли утікають в напрямі Івангорода.

### ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ВОЄННА ДОБИЧА НА СХОДІ ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ: 194.521 ПОЛОНЕНИХ, 93 ГАРМАТИ І 164 МАШИНИ, 80 ВОЗІВ.

ВІДПІЛ. 1. липня. — Австрійсько-угорське міністерство війни оголосило новий урядовий звіт:

ВОЄННА ДОБИЧА СОЮЗНИХ ВІЙСК ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ ЧИСЛИТЬ: 521 РОСІЙСЬКИХ ОФІЦІРІВ І 194.000 ЖОВІРІВ В ПОЛОНЕНИХ, 93 ГАРМАТИ, 164 МАШИНИОВИХ КІСІВ, 78 ВОЗІВ З АМУНІЦІЄЮ І 100 ЗЕЛІЗНИЧИХ ВОЗІВ.

ВОЄННА ДОБИЧА ГІНДЕНБУРГА ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ: 25.895 ПОЛОНЕНИХ, 7 ГАРМАТИ І 52 МАШИНИОВИХ КІСІВ.

БЕРЛІН. 1. липня. — Головна подія карти поданої отці війст з північно-західного терену війни:

Наше положення не уявляло надимим змінам. Протягом місяця червня наші війська полонили 25.895 Москалів (між ними 120 офіцерів), здобули 2 гармати, 7 гармат, 52 машинових кісів і 1 літак крім багатого іншого воєнного матеріалу.

За повідомлення полонених містять ся як і в Гнілої Липи, так і в урядовій війст з північно-західного терену війни.

НОВА ПОБІДА ЛІНЗІНГЕНА КОЛО РОГАТИНА. — 2.331 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН. 1. липня. — На схід від Гнилої Липи відбувають ся важкі битви. Москалі роблять великі успіхи, що не дають даліший похід війск Лінзінгена. Поміж того союзні війська поспівають ся стало наперед, здобувачи нові російське становище за другим. Утрати Москалів великі.

Урядом оголошено поданої отці війст важкі битви в Галичці:

По зазварті і кровавій битві війск генерала Лінзінгена взяли вчора приступом російські становища на схід від Рогатина. До найтяжчого бою прийшло коло Дулинець і Нунім (на півдні від Рогатина). Москалі стражили 3 офіцерів і 2.328 жовірів в полонених. Крім того стражили вони також 5 машинових кісів.

Битва відбувається ся нині з неменьшою силою даліше. Москалі утікають в напрямі Золотої Липи.

БІТВИ НАД БУГОМ ТРИВАЮТЬ ДАЛЬШЕ.

ВІДПІЛ. 1. липня. — Здобув ріки Буга війск Бем-Ермоля наступують на північ від Москалів. Москалі вправді ставлять спільний опір, однак є приналежні побити ся назад.

Головна австрійська квартира доповідає:

Війська Бем-Ермоля проганяють Москалів за ріку Буг. В деяких місцях відбувають ся ще тяжкі битви на лівім березі Буга. Найсильніший опір ставлять Москалі на півдні і на північ від Камінін струмилові. Однак на цілій лінії побіда перехляється ся на сторону союзних війск.

### ВІЙСКА МАКЕНЗЕНА ЗДОБУЛИ КОМАРІВ І ЗАМОСТЄ.

БЕРЛІН. 1. липня. — Армія Макензена, яка в останніх днях звернула ся зовсім в північний напрям, поспівають ся несподівано скоро в глибо Росії. Комарів і Замостє знаходять ся вже в підданні Макензена. Москалі утікають на північ в напрямі Холма.

Німецька головна квартира доповідає: «Війська Макензена, які перед двома днями на північ від Рава руської перейшли границю Росії і заняли Томашів, ідуть тепер широким маршем даліше на північ. Москалі ставлять лише слабкий опір. Армія Макензена знаходиться ся вже у віддаленні 30 кілометрів від австрійської границі. По короткій боротьбі союзні війська здобули Комарів і Замостє».

Армія Макензена поспівають ся на лінії, яка лежить в області між ріками Бугом і Вепром. Головною ціллю походу армії Макензена є перехватити Холм, столицю холмської губернії. Холм є віддалений від Замостя всего 30 кілометрів (около 20 миль) на північ. Холмська губернія є замощена Українцями. Холмщина належала ще перед чотирма роками до російської Польщі. З утворенням великої російської імперії, Польща змінилася, і Холмщина стала на ту пору в російській державі. Українські асиди і піддані генерал-губернаторству в Києві Холмщина є збірна і парвельного перебудовування Українці греко-католики російським православним.

### ЗДОБУТЄ ЗАВИХОСТА І ФРАМ-ПОЛЯ.

БЕРЛІН. 1. липня. — На північ від устя Сину до Висли Москалі втратили сильні становища коло Завихости, Вітаси арх. Йосифа Фердинанда по кількох днів битви здобули величезну ділянку області на північ від ріки Танви і ступили на лінії Завихости-Янів-Фрамполь. Похід в напрямі на північ відбувається ся широким кроком даліше.

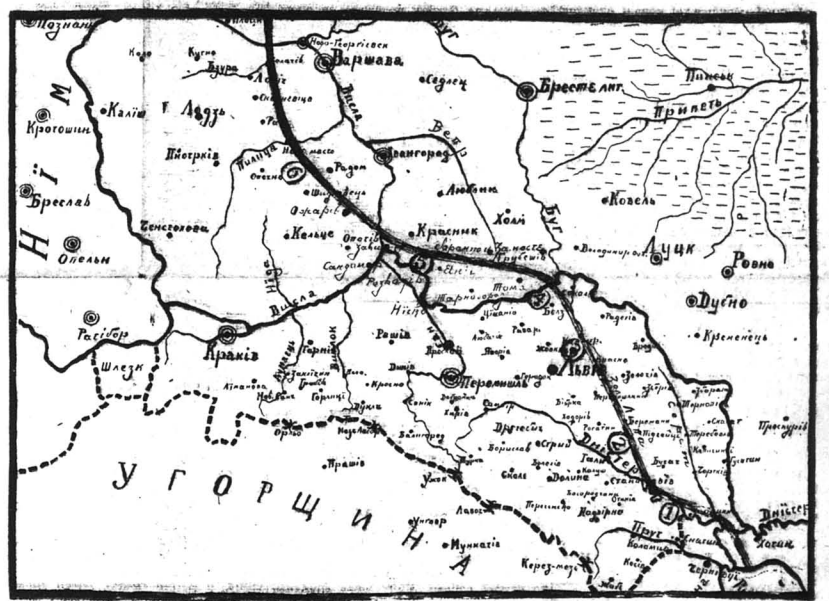
Німецький генеральний штаб оголосив урядової отці війст:

«Ліве крило армії арх. Йосифа Фердинанда взяло приступом сильні становища Москалів коло Завихости (на північ від устя Сину до Висли). Різночасно центр армії дійшов до північного берега великих лісів на північ від ріки Танви. Босва ліній пересунула ся тим самим даліше на північ і йде через місцевості Завихости, Янів і Фрамполь. Вчора союзні війська заняли Фрамполь. Москалі з великими стразами утікають на північ в напрямі Ломжини».

### МОСКАЛІ УТІКАЮТЬ З ЛІВГО БЕРЕГА ВИСЛИ.

БЕРЛІН. 1. червня. — В міру поспівають армії арх. Йосифа Фердинанда і Макензена на північ в глибо Росії поспівають російські війська на лівім березі Висли ставлять з кожним хвилиною небезпечніше. Москалі, щоб уникнути

КАРТА ТЕРЕНУ ВІЙНИ З РОСІЄЮ З ДНЕМ 1. ЛИПНЯ 1915 р.



Головна битва на терені війни з Росією відбувається ся під сям пору з цілою силою на лінії, яка тягнеть ся від границі Румунії аж до ріки Півлі (з російської Польщі). На сій лінії стоять отси 6 головних союзних армій:

1. Армія Боровича знаходиться сям ступаючи зовсім східної російської границі (між Прутом і Дністром), підтак здох Дністра аж до устя Золотої Липи. В останніх днях на сій лінії не зайшли жадні війск змін. Отси армія займає надмірно становище оборони.
2. Армія Лінзінгена знаходить ся в Москальській області між Гнилою Липою і Золотою Липою. По занятті Буштина, Рогатина і Фераліва союзні війська роблять Москалів на схід від Гнилої Липи і зближають ся тепер до міста Березан (над Золотою Липою).
3. Армія Бем-Ермоля стоїть на боскій лінії здох ріки Буга. В боскій місцях удає ся їй вже прогнати Москалів на другий бік ріки, і декуди, прихром на походу і цілком від Камінін струмилові, битва відбувається ся ще на лівім березі Буга.
4. Армія Макензена знаходиться ся на лівій між ріками Бугом і Вепром. Ця майже армія є вже на російській землі. По здобутті Замостя прихром вона даліше на північ в напрямі Холма, віддаленого всего 30 кілометрів від Замостя.
5. Армія арх. Йосифа Фердинанда очереє в холмській губернії між рікою Вепром і Вислою. Проганявши Москалів із Завихости і Фрамполя отси армія поспівають ся даліше на північ в напрямі Ломжини, віддаленого від території боскої лінії около 30 кілометрів.
6. Армія Войцеховського знаходиться на Москальській лінії, яка буде проривом поспівають свою сильну оборону армію між Нізіном і Вислою. Тут боска лінія йде тепер від Півлі під ріку Радом через Тарпа до Висли. Москалі нещадно ся на Івангород, віддалений всего 50 кілометрів від найбільших позицій союзних війск.

В останніх кількох днях розвинули найважливіше свої ділянки армії Макензена, арх. Йосифа Фердинанда і Войцеховського. Отси опираючі, які мають в першій мірі на цілі зняти лінії Холм-Ломжини-Івангород, стоять в тісній злам, а ланцюг здобути Варшаву.

Прочі три армії: Боровича, Лінзінгена і Бем-Ермоля творять одні боску лінію, яка йде здох Буга, Золотої Липи і Дністра в напрямі від півночі на південь. Коли їм удасть ся вже тепер перемкнути Москалів над Бугом і Золотою Липою, тоді можна сподівати ся небагато успішного руху східної Галичини від Москалів, і вояди за тем союзні війська розвинути похід у величезну і підляську губернію з головною ціллю: здобути Мінськ.

окружена несприятелем, є приналежні до відвороту в напрямі кріпости Івангорода.

Урядовий звіт головної німецької штабу подав:

«Москалі опустили сильну боску лінію Сенне-Омарів-Завихост і розпочали на цілій лінії відворот на північний схід в напрямі Івангорода. Віска ген. Войцеховського на утікаючих Москалів і дійшли вже до міста Тарлова».

Тарпа є віддалений від Івангорода 50 кілометрів.

### РОСІЙСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ І ФРАНЦІЯ.

ПАРІЖ. 30 червня. — Французьке правительство арештувало всіх російських революціонерів, котрі перебувають під сям пору у Франції. Арештовано поліцією до вибору: воєнний полон або добровільне згодошення до армії одної із союзних держав, лише не до французької.

Ніколи раніше, ніж французьке правительство переслідує російських революціонерів, які в Росії додержували ся сям, як має Франція т. в. р. революцій. Навіщо Франція переслідує ся і окрім революцій, зближаючи до лави війни і народів своїх героїв, які поклали гадки в боротьбі за свободу.

### ЗАТОПЛЕНЕ ВЕЛИКОГО АНГЛІЙСЬКОГО КОРАБЛЯ З ТРАНСПОРТНОЮ 1422 МУЛІВ.

ЛОНДОН. 1. липня. — Англійська воєнна мормарна оголосила: вість, що з уваги, що в слідуючий понеділок (5. липня) з'являється ся «Денк незаможності» і що з того приводу півночі уряди будуть зачинені, слідуюче число «Свобода» (78-е) являє о один день пізніше.

німецька підводна лодка затопила англійський корабель «Армінен», який віз із Злучених Держав до Франції 1422 мулів. Зі залози, яка числила 124 людини, загинуло 46 людей, між ними 19 американських моряків, переважно негрів. Містога корабля числила около 10.000 тон.

### ДО ВІДОМА НАШИХ ЧИТАЧІВ.

З уваги, що в слідуючий понеділок (5. липня) з'являється ся «Денк незаможності» і що з того приводу півночі уряди будуть зачинені, слідуюче число «Свобода» (78-е) являє о один день пізніше.

## "СВОБОДА" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper  
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.  
Established 1918.  
JOSEPH STETKIEWICZ, editor  
83 Grand Street, Jersey City, N. J.  
ANDREW SAWKA, manager  
83 Grand Street, Jersey City, N. J.  
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.  
Subscription: В Україні: \$2.00 per year, \$1.00 per 6 months, \$0.75 per 3 months. За кордоном: \$3.00 per year, \$1.50 per 6 months, \$1.00 per 3 months. Single copy 3 cents. Подорожні кошти 5 центів.  
За наяву згідно з актом, ст. 5 центів.  
Адреса: 83 Grand Street, Jersey City, N. J.  
Всі не-ордери і чеки треба вносити на адресу "Свободи".  
При вказанні замовлення надати довірені монетарні або чек.  
За всі можливості помістити в "Свободі" рекламу на відрахунок. — Руківництво не зберігає.

## ДО ДІЯЛ!

Передплати "Свободи" з Шикаго, Іл., наша Олена Пеленська, прислала з проханням о поміщенні в нашій часописі отсей лист:

Хвальна Редакціє! З нагоди освободження мого рідного міста Комарна з 10-місячної московської неволі почався \$1.00 на Фонд визволення України і відзнаюся за отсего дорогою до всіх сестер України і братів Українців, щоби зробили так само. Нехай кождий, хто рідне місто чи село вже освободжене з неволі, але тяжкою московською неволі, — зложити з тої нагоди один долар на Фонд визволення України! Тимх Українців і Українок, котрі вже легше відділилися, як додалися сам про освободжене свого рідного села або міста в старім краю, є немало тут у Злучених Державах і в Канаді, там вони повинні би сейчас сповнити свій народний обов'язок, а тимчасим показати своїм братьям, що остали в тих знищених місцевостях в Галичині, що вони разом з ними ділять їх біль і їх радість, хоч вони далеко за горами і водами.

А ті, котрих рідні міста чи села ще не освободжені з московської неволі, нехай жадуть нетерпеливо на ту відраду хвилю в їх життя і нехай не жалують зараз потім писати від себе \$1.00 на Фонд визволення України!

Ще не вмерла Україна!

Олена Пеленська.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Мистецький цей красивий патрістичний лист панни Пеленської, можемо від себе тільки додати слово захвоти до сего гарного діла. Коли багато України і Українців піде їй слідом, то се буде дійсно ділом нашого патрістичного і просянського, а рідний край буде знати, як швидко злине з неї неволя, коли наші землі освободяться з московської неволі, коли на них поселяться сі наша рідна нісна, нісна — свобода!

Тож, до діла!

## З НАРАД ЗАГАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО РАДИ У ВІДНІ.

Четверте засідання Загальної Української Ради відбуло ся 26-го мая с. р. По повноваженню істущих формально-стий відітано наслідний віцеюс д-ра С. Барана в справі таборів повстанців і передано справу до полагати Президія З. У. Р. на значний доріж. З черги президент д-р К. Левинський дав звіт з діяльності Президія З. У. Р., котра інтервенувала в справі інтервенцій України; в справі вилучення сесонних робітників та заповом на культурні цілі. Крім сього відбула Президія З. У. Р. два спільні засідання з президією Босній Управи, на котрих виготовлено меморіал в справі організації Українських Стючів Стрільців та рішення поробити відповідні кроки в рішеннях крутків. О. писав д-р. Євген Олександрович дав звіт про справу онанова Вояного Банку для відбудови Галичини, та про цілий ряд переговорів, які в сій справі відбули ся між правительством і нашою фінансовою комісією у Відні, утворенню з доїх наших початкових фінансових інституцій, при співучасті політичних провідників. Від звітом переведено дискусію, в якій заборили голос: Назарук, Колесса, Вол. Бачинський, Войнаровський, Ност Левинський, Веселовський, Цегельський, Махук і Лунаричів. Звіт прийнято до відома й одобрено становище, яке в сій справі за-

няли наші фінансові та політичні чинники супроти провісїт правительств. Рішено також від цілої сїї справи доклади описати та приготувати до пізнішого оголошення. — Даліше вислухано звіт з діяльності правно-політичної комісії, котра риншла виготовити три меморіали до правительств, а се — в справі адміністрації Галичини у т. в. переході стадії, в справі інформованя оперуючої армії про відносини на українських землях та в справі будучого правно-політичного устрою українських земель в Австрії. — На висок правно-політичної комісії рішено вибрати на членів комісії: пп. Ст. Дит-Стрянського, Стефана Рудницького і М. Хайла Лозинського, надто в місце ісп. О. Поповича і Назарука, котрі свої мандати до комісії зложили, вибрано пп. Лунаричів і Махука. З черги вислухано звіт пресової секції і затверджено прийняти наступні наші на членів секції: Романа Залозецького, Стефана Рудницького, Вол. Будзинського, Вол. Кушніра, Олек. Поповича та Богдана Лепного. — Слуджоче засідання рішено з огляду на нагальні справи відбуті дня 2. червня о 9 год. передідувати у значний сали засідань. — За секретарія: В. Темицький.

## РОСІЙСЬКА ПІХОТА.

В теперішній війні люди شناють себе взаімно — головні від військових заглядом. Свій досвід змінили погляди на вороже військо. І так приміром показало ся, що така слава російська кімната нічого не варте, зате сила в Москві артилерія. В нещадних карнальних битвах показало ся знова, якій військовій вартість має російська піхота.

Управа російської армії дала більше про артилерію, до якої призначають найліпших людей. Решта йде до піхоти, де бє рекрутів на єго походить. Із сїх. Тому російська піхота має людей здорових, сильних і витривалих, але незброєних. Між російськими францїзми можна зустріти багато жовірів дуже здорових незначимо сильних. Російський інфантерій салдат (піхотинець) значино дуже добре убраний. Його мундур зроблений з доброї матерії, плаш з грубої вовняної матерії. Чоботи єе дуже добрі. Свєра праджа показує ся неодолю несподіванкою, алеж правди годі скрити.

Щодо поклич, то російські францїзничі говорять, що від кількох днів значно не їли. Притім однак виглядали єе здорові так, що вони офіцери пераз їх підкорювали, що вони нарочно узяті до ладку, щоби з ними ліпше обходили ся. При ревізі можна було наїти у значного числа францїз куєних хайба, а на основі спостережень можна сказати, що російська інтендантира (заряд достав поклич) працює правильно, ліпше ніж дехто сподівав ся.

Брак образованя і вправи у російського салдату заступає його привичка і вроджені примки. Він не вразивши на змино, легко себе зносить, привичка єе до терену і вмє знати ся до кожної роботи. Умє добре обходити ся з ладком, сокором, пілою, умє дуже добре копати стрільців рови, зложити і т. д. — тим віддає армії велику услугу. Ліпше військо часто не потребує піхотир; само умє будувати для себе укріплення.

Російська піхота все буде найменше три літ стрільцьких ровів, які не однаково обложені жовірами: в одних є менше, а в других більше. Слабше обложені рови мають на цілі відвертати увагу роварів від головних становищ. І так роварі від Івангородом австрійської артилерії не могли ствердити, де власино находять ся головні російські становища, бо зі всіх трох вони оточені ровами. Даліше австрійські офіцери поробили спостереження, що російський салдат стріляє, аби лиш стріляло ся. Кулі їх карабінів падають часто поза фронт. Неприятеля і графляють лише случайно. Салдат не вмє стріляти і не графляє навіть з добре укріплених становищ. Причина сего лежить в браку вправи в стрільню; у них не вчать стріляти кожного поодинокого жовіра зокрема, але громадом. Щоби сего зарадити, управа армії дає до кожного полку, батальону, а навіть компанії відділ добрих стрільців, які рекрутують ся головні спосеред побережників, отже заводивших стрільців. Однак се не підносить вартості російської піхоти аж маси: вона все рівнодушна і не підприємлива. Салдат є послухний, але не підприємливий, і не маючи просвіти, не розумє цілі, що є головних успіхів полку. Московська політильність зменшує силу їх приступів. Офіри може приказати салдатови ви-

тривати до кінця в стрільцьких рові і може бути певний, що приказ буде виконаний. Але приказати, щоби салдат мав охоту до наступу — се вже трудніше.

Для австрійської артилерії російська піхота не представляє доброї цілі, бо вона сейчас вже добре крита ся. Там, де терен не має природних ослон, салдати копають сейчас стрільцькі рови і в короткі часі зникають під землею, відки тяжко їх викрити самим отєм і часто треба їх окопи брати штурмом. Штурм закінчується в ся земля переняла російська піхота від Японії підчас японської війни і знаменито її використали в теперішній світовій війні. Та і ся штука не багато помагав російській армії і вона мимо своїх земних окопів такі устої перед напором союзних армій — австро-угорської і німецької навіть там, де природа приходить їй в поміч, як приміром се було в Карпатях.

З вісників "Свободи".

## ПАМ'ЯТАЙМО!

НЕ БУЛО І НЕ БУДЕ ВЖЕ БІЛЬШЕ ТАКОЇ ХІЛІ, КОЛИ БІ НАША ЖЕРТВА, ХОЧ НЕ ЗНАТИ ЯКА НЕЗНАЧА, А БУЛА ТАКА ВАРТІСНА ЯН ТЕПЕР. НЕ ДІВИМ СЯ НА ТЕ, ЩО АВСТРИЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПО ОСВОБОДЖЕННЮ ГАЛИЧИНИ ОБОВ'ЯЗАНЕ ПОМАГАТИ НЕЩАСНИМ ГОЛОДУЮЧИМ ЛЮДИМ БРАТІМ, БО СЕ Є НАШ ОБОВ'ЯЗАННЯ ПЕРШИМ ВЕРТИ СЛОВО ГОЛОДУЮЧИМ СИРОТАМ І ВДОВАМ, ТА ВРАТУВАТИ ІХ ВІД ГОЛОДОВОЇ СМЕРТІ.

НЕ ЗАБУВАЙМО, ЩО МИ ПОВИННІ СКАДАТИ ТІ ЖЕРТВИ НЕ ЛІШЕ З ЛЕГКОЇ РАДИ, АЛЕ ПОВИННІ ТАКОЖ І СЕБЕ ТРОХ ПОЖЕРТВУВАТИ І ДАТИ — ЯК ТО КАЖУТЬ — ОСТАТНЄ, А НАВІТЬ ПОЖЕРТВУВАТИ І ДАТИ. — МИ ПЕРВІ, ЩО ПО ЦІЛКОВИМ ОСВОБОДЖЕННЮ ГАЛИЧИНИ, А ОПІСЯ І ПО ЗАКЛЮЧЕННІ МИРА, КОЖИЙ ВІДСІ ПІШЕ СКАЖЕ МОЖЕ ГРОША СВОЇХ НАЙБІЛЬШИХ РОДИН, АЛЕЖ КІЛЬКО ТАКИХ БІДНИХ І НЕЩАСНИХ, А ВОЄМ ТАКИХ СІМ РОЗУВАТИ НАШОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА, ЩО НЕ МАЮТЬ В АМЕРИЦІ АНІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АНІ В КАНАДІ, АНІ В БРАЗИЛІ СВОЇХ ПРЯВНИХ, ЗА НИХ МІ ВІС МУСИМО ПАМ'ЯТАТИ, НЕХАЯ КОЖОГО З НАС, ЩО ЧИТАЄТЕ ГАЗЕТУ, СКАЖАЄТ З ВІДНОСИМИ БІЛИМИ СИРІТКИ, КОТРИХ ЛІШИЛИ ТІ УКРАЇНЦІ, ЩО ЗГІНУЛИ НА ПОЯ БІОУ.

ТЕПЕР, КОЛИ ШОРАЗ БІЛЬШЕ НАШОГО РАДУ ОСВОБОДЖЕННЯ АВСТРИЙСЬКО-НІМЕЦЬКА АРМІЯ З МОСКОВСЬКОГО НАДАВІ І КОЛИ ВЖЕ НЕБАВНОМ ЗНОВА БУДЕ ДОСТИГ ДО ГАЛИЧИНИ, МУСИМО ПІСКОРІТА СКАДАТИ, АБІ ВІСЛАТИ ВІДСІ РАДИ, АЛЕЖ ПЕРШТА НАШІМ ЗЕМЛЯКАМ, АНА БУДЕ ДУЖЕ ЖЕРТВА ПІДАШ ВІДЗІВУЮЧИ КРАЮ, І МИ МУСИМО ЛЮДОЖ ЧАСТОКА ПРИЧИННИТИ СЯ, ЩО-БІ РОЗУВАТИ НАШОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА МОСНАКЕ НАРОДНЕ ЖИТЄ В СТАРІМ КРАЮ.

ОЗОВІТЬ СЯ, АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ, БО ГАТІШ І БІДНІШІ, ВІС ЯН ОДИН: А ТАКОЖ БРАТІВА І ТОВАРИСТІ!

ПРИСЛАТІТЬ КІС НАСКОРШО ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ, А ТАКОЖ ОКРЕМО НА УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК В СТАРІМ КРАЮ!

## ВІЩА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ.

## XIV.

## НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом місцевого політичного Товариства "Українська Рада" відбуло ся в Нью Йорку дня 20. червня с. р. віче, котре на довший час позістане в пам'яті ньюйорських Українців.

Віче отворив передсідатель "Укр. Рад" н. п. Залозецький. Бесідник подав причину скликання віча та загадав про віче, в котрій гинуть сотки тисяч українського народу за волю і свободу нашої вітчизни.

Приступавши до порядку віча, передсідатель уділив голосу ньюйорському народом о. Н. Підгорському. Бесідник в своїй промові обговорив теперішню війну і спосіб, який російський царат від давен-давня старає ся здати українське життя. «Не здавши дотепер українського народу і не здавши — говорив бесідник, — а доказом сего є Українські Стючі Стрільці, котрі з посвятою і запалом борють ся проти відвічного царату. Хотий Росія зняла бав тимчасово Галичину, то однаке мусїла витягти перед напором австрійсько-німецької армії, котра побідоносно посувається ся в напрямі російської України, і освободжене закордонної часті України з рук російського царату є недалеко».

По скінченій промові о. Підгорського передсідатель представив присутним делегата Загальної Української Ради у Відні д-ра Семена Демидчука і уділив йому голосу.

Тому, що перед вічем роздано відозву, підписану безіменним комітетом і в ній зроблено закид, неначе би д-р С. Демидчук був утікачем і зрадником українського народу і прихвиль в тій цілі до Америки, «щоби набити свої кишпеші», передсідатель уважав за відповідне сю справу порушити.

Коли д-р Демидчук заявив, що на безіменні напасти не відповідав, признав ся до сего поступку Андрійов Бучак. На сїй прикийр закид д-р Демидчук виказав ся австрійським папироном, виданим дня 6. вересня 1914. р., отже не заперечує, а також визна-

ми від Володимира Бачинського, секретаря З. У. Р. у Відні і І. Кивалюка, члена галицького краевого відділу, голови Просвіти, Сільського Господаря і Шкільного Союзу, в котрих то листах зазначено доносоти, що Заг. Укр. Рада у Відні риншла вислати д-ров Демидчука відповідно повноважень.

По сїм обговоренні А. Бучак і Горстка його прихильники, осушували Реорестрацію славу ашовиків.

На запит передсідателя, чи учасники узяють д-ра Демидчука за делегата Заг. Укр. Ради, вічевиші раснимі описками дали на се свою згоду і тим спосібом наділяли д-ра Демидчука своїм довірем.

Д-р Демидчук виголосив аї запалом свій реферат, який складав ся з двох частин: 1. Справа самостійної України яко держави; 2. Справа самостійності українського народу. В першій часті представив бесідник усілякі самостійності української держави, а то точні: економічні, географічні, етнографічні і політичні. Обговорюючи справу теперішньої війни, виказав конечність нашої становища по сторони Австрії і Німеччини, причім висловив надію, що розбитє Росії, а з тим і увільненє України з кайдан неволі, є недалеке.

В другій часті своєї промови говорив бесідник про основу національної політики Українців без огляду на кордоні. Основно обговорив дві точки, а то: справу особистого розвитку сїл в народі і справу народної солідарності. Референт виказав, що справа Вільної України в першій мїі залежить від нас самих і всілякі засади: «Кожний думай, що на тобі мільйони стан стоті». Обговорюючи народну солідарність, бесідник представив, що можуть зробити з'єднані американські Українці для своєї вітчизни тепер в часі війни і в часі нарад мирової конференції. В часі промови висловив референт стількі влучних і цінних гадок, що справді варта, аби наша усуспільність в Америці над ними заставляла ся.

Само собою зрозуміло, що за сєю сьвітлу промову бесідник зібрав гулу оплески.

По сїм уділив передсідатель голосу п. О. Стегненку, редактору "Свободи". Бесідник в своїй промові заявив ся справно збирати складок на "Фонд визволення України" в ширшій значино, загалуючи про вдючі, сироти і каліки, котрі з болем серця чекають помочи. Доказуєючи, що американські Українці повинні і мусять помочи Українцям у старім краю, вказав присутним до зложеня щедрих жертв.

По сїм завіні вислухано по сали колекторів і зібрано \$82.90, за що честь і слава вічевишам.

По зібранню колекти зібрав голос представителів російських Українців, з'єднаних в товаристві "Нова Україна" в Нью Йорку, н. М. Байдока. Бесідник представив в палкій промові згущення російського царату над Українцями і вивольну боротьбу нашого народу в Росії. Головно вдарив бесідник на російську православну церков і святийший Синод, при помочи котрих російське правительство держить нарід в темноті. Вказав рівнок на роль чорносотенців у давленю українського визвольного руху, головні по великій революції в 1906 р. Мисо сего український нарід не ухитив на дусі, але серед організації праці чекав відповідного хвиль, щоби випустити пілою склякою до останньої бачи боротьби, з якої російський царат німає розгорещений, а на його звальних стане вільна Україна. Бесідник так одушевляв зібраних і додав їм стількі віри в живучість українського народу, що вони не падали йому сердечних і горячих оплесків.

По скінченій промові п. М. Байдока зібрав знову голос п. О. Стегненка. В своїй бесіді обговорив коротко недовста і конечні потреби американських Українців, виходячи з того заложеня, що розвит українського життя в Америці над всіх полях є рівночасним скріпленням сїл цілого українського народу і є запоруюку живучості сего народу. Описав поставив від ухвалу слудуючої резолюції, котрі вістали одностайно ухвалені.

Українці в Австрії і Росії, зібрані на народній вічу в Нью Йорку дня 20. червня 1915 р., ухваляють слудуючі резолюції:

1. Як в нас піддерджені віча так і в нинішнім завзялемо, що не устанемо в боротьбі за свободу України аж до повного зреалізованя сього поступату.

2. З уваги, що Українські Стючі Стрільці, піддержуючи традиції воїнських козаків в нашій народі, взяли діяльну участь в боротьбі за визволення України, ми висловлюємо їм нашу найліпшу пошану за їх посвяту і завзялемо, що ко-

ли буде треба, підідемо гутом їх сїданим ніснам класу: сотні полков, тисяч натовісї стане до борон.

3. Радіємо а приводе, а єдинею австрійських і російських Українців у Загальній Українській Раді, заложеної у Відні, і уважаємо се за історичний факт великого значення.

4. З уваги, що під теперішню пору ми не маємо змоги станути до ціної боротьби за визволенє нашої Вітчизни на своїй рідній землі, достоялемо ємо-однодушно доложити всіх нас, щоби підмоцнити наших земляків у старім краю в їх змаганні до вибореня волі нашою народом.

5. Щоби осушати наступ наведену цілю, уважаємо konieczним:

а) Сотворити спільну народну репрезентацію, зложеноу аї всіх партій на американській Україні.

б) Ужити всіх своїх сил і способів до збільшеня фонду на визволенє України.

в) Поробити всі потрібні приготування до скликаня Українського Союзу в Америці по скінченю теперішньої європейської війни, в часі мирової конференції.

г) Відложити, бодай до скінченя війни, всі партійні і особисті спори, аби шкодили загальній українській справі.

6. Висказуємо своє горяче спечує все нашим старостаршим землякам, що потерпіли а приводе теперішньої війни, а зокрема всім вдовам і сиротам по подільцях у бою Українцях.

В. Кінгінський,

О. Федоринський,

секретарі віча.

## ПОСУНИЛА УКРАЇНА.

(Складає на нуті: Ой завила черемхою).

Посунула Україна тая дола,

Гей гей, тана ті дола!

Машиную Січовани та і гір на поля,

Гей гей, та і гір на поля!

Машиную наше військо зліз Нарпат до Львова,

Гей гей, зліз Нарпат до Львова!

Німе Моску з Переміш аж до Томашова,

Гей гей, аж до Томашова!

Востанє славуна Україна щаслива і вільна,

Гей гей, щаслива і вільна!

Тоді наша вітчизнина буде невольна,

Гей гей, буде невольна!

Лих ми, брати, всі ставали у одну лаву,

Гей гей, у одну лаву!

Здобували для Вірний волю й вічну славу,

Гей гей, волю і вічну славу!

Поставили наші чоботи догори, радами,

Гей гей, догори радами!

Тягали заміно труби на білі з Москалями,

Гей гей, на білі з Москалями!

Гей, поївше буйний вітер з Нарпат на догону,

Гей гей, Нарпат на догону!

Пробудили ся сучасні українські родини,

Гей гей, українські родини!

Пробудились наші брати, що так твердо спали,

Гей гей, що так твердо спали!

І уробили всі до Січі разом пристали,

Гей гей, разом пристали!

В Бучині в Галичній ворога рубали,

Гей гей, ворога рубали!

Своїх рідних від наруги вони ратували,

Гей гей, вони ратували!

Поможи їм, милай Боже, тос осушати,

Гей гей, тос осушати!

Нашу рідну батьківщину з неволі джигити,

Гей гей, з неволі джигити!

Всі ми, брати Українці, одну гадку маємо,

Гей гей, одну гадку маємо!

Борітись як міль бора, рідномь окупаємо,

Гей гей, рідномь окупаємо!

Ті слави, Українці, під ного не даймо,

Гей гей, під ного не даймо!

Ужасні Петро Ткач з Баналя.

## ДОПИСИ.

## З NEWARK, N. J.

В неділю 13. червня с. р. відбулось тут віче заходом комітету ньюйорських товариств.

Віче отворив тов. С. Гладкий. Коротко переіписав діяльність комітету, заснованого на поклик д-ра С. Демидчука, в котрого склад входили представителі ньюйорських товариств. Сей комітет скликав одно віче, а більш нічого не роблено довший час. Провід зазначеного комітету спочивав в руках ньюйорських "провідників", котрим байдужість та страх народнього осьвідомлення спиняв роботу. Терпелівість у деяких делегатів зазначеного комітету інтересалась і дня 19. мая скликали вони мітинг всіх товариств та виборили комітет, який скликав нинішнє віче, на котрі ми зійшлися, аби порадити ся спільно над неодолю братів у старім краю. Віттак попросив присутних є спокій, а на передсідателя покликав тов. М. Стодольського. Предсідатель подякував за віттак і покликав на секретарів тов. В. Демидчука і І. Тарнавського. По завітці секретарів передсідатель уділив голосу д-р С. Бичинському, редактору "Свобода" з Пітсбурга, Па.

Бесідник зазначив, що нема народу так бідного, знищеного війною, як наш





1870